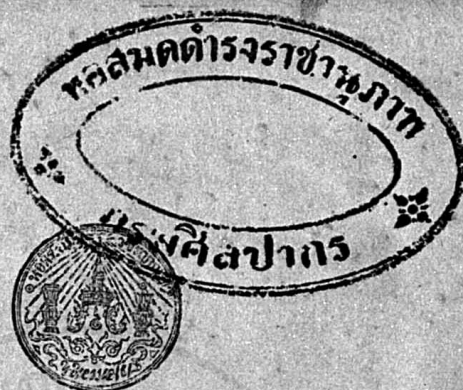

โคลงเรือพระประทับ

นายเล็ก สมิตะสิริ มหาตเล็ก

พิมพ์ช่วย กฐินพระราชทาน

นางวางเอกและนายพลโท พระยาประสิทธิ์สุภการ

สมุทรของควักษ์

ฉนวนอินทราวม

พิมพ์เมื่อ พ. ค. ๒๔๖๓

๓๒

โคลงเรือพระประทับ

นายเล็ก สมิตะสิริ มหาตเล็ก

พิมพ์ช่วย กฐินพระราชทาน

จางวางเอกและนายพลโท พระยาประสิทธิ์ศุภการ

สมุหราชองครักษ์

ณ วัดอินทาราม

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๓

เลขที่: ๑๙.

เลขหมู่ ก. ๗๖

เลขทะเบียน

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111005350367

คำนำ

เรือลอยพระประทีป คือเรือที่ถ่ายแบบเรือพระที่นั่ง
แลเรือกระบวนเสด็จมาทำขนาดย่อม ๆ ให้เหมือน
กับเรือเดิม บนตึกกระตางรายลำเป็นนักสราศแล
ฝาย แล้วขึงเทียบรายทกลางกระถางเรือตลอดลำ
ถวายทรงจุทเทียบลอยเรือนั้นในการพิธีลอยพระประทีป
ทั้งกลางเดือน ๑๑ แลกลางเดือน ๑๒.

เหตุที่จะเกิดเรือลอยพระประทีปนี้ เจ้าพระยา
ทิพากรวงษ์มหาโกษาธิบดี แสดงไว้ในหนังสือพระราช
พงษาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ว่า ในรัชกาลก่อน ๆ มา
เจ้านายแลข้าราชการทำเครื่องประทีป เรียกว่ากระถาง
ถวายทรงจุทในการลอยพระประทีป กระถางนั้นทำรูป
ร่างต่าง ๆ กันตามความคิด เหมือนกันแต่ขึงเทียบ
รายไว้ถวายทรงจุท ถึงในรัชกาลที่ ๓ เจ้านายแลข้าราชการ
ผู้ใหญ่เปลี่ยนกันรับทำกระถางถวาย ประทีป

(๒)

คิดทำงตงมใหญ่โตขึ้น เรียกว่ากระตงใหญ่ ครั้นมา
ถึงรัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชดำริห์ว่า ทำกระตงใหญ่
เป็นการประกวดกัน เปลืองทุนรอนของผู้ที่ทำมากนัก
จึงทรงพระกรุณาโปรดให้ขอแรงพระบรมวงษานวงษ์แล
ข้าราชการที่มีตำแหน่ง ทำเรือลอยพระประทีปแทน
กระตงถวายคนละลำ เป็นการทำคราวเดียวแล้วใช้
ต่อมาได้ทุกปี จึงเกิดเรือลอยพระประทีปขึ้นด้วยเหตุนี้
มีความปรากฏในจดหมายเหตุว่า เมื่อแรกทำเรือ
ลอยพระประทีปขึ้นในรัชกาลที่ ๕ ถึงปีลอยพระประทีป
ในตอนหัวค่ำโปรดให้เอาเรือลอยพระประทีปเหล่านั้นไป
ลอยที่พระบรมราชวัง ถวายพระบาทสมเด็จพระที่นั่ง
เกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจุดคราวหนึ่งก่อน แล้วจึงมาเตรียม
ถวายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจุดใน
ตอนค่ำอีกคราวหนึ่ง แต่เรือลอยพระประทีปเมื่อแรก
ทำมากลำด้วยกัน การที่ทรงจุดเทียนทุกลำเห็นจะ
เปลืองเวลาช้านัก ต่อมาจึงแก้ไขลักษณะลอยเรือ

(๓)

พระประทีปถวายทรงทุกเทียบแต่เรือของเจ้านายซึ่งทำ
เป็นเรือพระที่นั่ง เรือขุนนางทรงทุกเทียบแต่เรือสำเภา
ของพระยาไชยภูมิราชเศรษฐีลำเดียว ทั่วเป็นสัญญา
เมื่อถึงเรือสำเภาที่ทุกออกไม่เพลิง ส่วนเรือประทีป
ของขุนนางที่เป็นเรือกระบวนให้เจ้าพนักงานทุกเทียบข้าง
เหนือน้ำ แล้วปล่อยลอยผ่านหน้าพระที่นั่งถวายตัวจน
หมดทุกลำจนหมดกระบวน เป็นประเพณีมาคั้งนั้นเลิก
ลอยพระประทีปเมื่อในรัชกาลที่ ๕.

โคลงที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ หลวงสารประเสริฐ นุช
แต่งเมื่อแรกสร้างเรือพระประทีปขึ้น พรรณนาชื่อเรือ
แลชื่อผู้ทำถวายทุก ๆ ลำ คุเหมือนจะเป็นขานขื่อเรือ
พระประทีปที่ทำครั้งนั้นมีอยู่แต่ในโคลงเรื่องนี้ดียว
หนึ่งชื่อโคลงเรือลอยพระประทีปเรื่องนี้ จึงนับว่าเป็น
จดหมายเหตุที่ควักอย่างหนึ่ง

(๔)

โคลงเรือลอยพระประทีปนี้ เคยพิมพ์ในหนังสือ
วชิรญาณครั้งหนึ่ง บัดนี้ นายเล็ก สมิติศรี มหาคเล็ก
ขออนุญาตจะพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นเล่มสมุดสักครั้งหนึ่ง
กรรมการหอพระสมุดวชิรญาณจึงอนุญาตให้พิมพ์ตาม
ประสงค์

ถ้อยความ พ.พ.

สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๓

โคลงเรือลอยพระประทีป

๑ โคลงเรือประทีปไท้ เอกองค์
เกศท่าราชวงษานวงษ์ มาตย์พร้อม
พลเรือนและทหารผจง จักทั่ว หมู่เฮย
สารประเสริฐนชน้อม นอบเกล้าแต่งถวาย ฯ

๑ ขบมผู้ศิษย์ลอกไว้ หวังชม
พึงพินคำการม เรืองอ้าง
เป็นแบบอย่างนิยม ตามไต่ ท่านนา
บุเพื่อเทียบทานบ้าง บทเบื้องครทำ ฯ

๑ เหวาข้ามสมุทรไค้ ตามสินธุ์ แนนแซ
ลายฉล็กเกิดฉิน ชั่วงฟ้า
กรมหลวงมหิศวริน ทวามเรศ รั้งเฮย
พายเล่ห้จะเห่ช้า ยาย้ายในสนาม ฯ

๒ พระที่นั่งกึ่งพร้อม	พลไสว
ศรีประภาศรไชย	ช่ออ้าง
บุษบกสุวรรณไพ	โรจน์รุ่ง เรืองแสง
กรมพระรามเสรีสร้าง	สียไฉฉวยล้ำ ฯ
๓ กิ่งไกรสรมุขม้าน	แมนฉาง
สมเด็จพระเชษฐาทรง	สียสร้าง
บุษบกพิพิธรอง	กฎมาศ งามแสง
พลเทียบพายทองอ้าง	ช่อไฉฉวยโฉม ฯ
๔ เรือเหราเลขล้วน	ลายกำ มลลเฉย
พนักันยาม่านคำ	ขจิตแก้ว
กรมพระพิพิธทำ	เทียบมเทพ รั้งฤ
พลเทียบแสงพายแพรว	พรั่งฟ้าฉวยล้ำ ฯ
๕ เหวาลอยล่องทอง	นที
ตั้งคชาธารมณ	เลิศแล้ว
กรมหลวงพิเศษศรี	สวัสดิ์แต่ง ฉวยแสง
เพ็ญเทียบพลพายแก้ว	กลั่นไฉพายสนาม ฯ

๖ กรมพระพิทักษ์แสงรั้ง ทรงสรร เวื้อแซ
 ผูกม่านกันยาสุวรรณ เลิศแล้ว
 มงคตสุพรรณบรร จงแต่ง ถวายแซ
 เกอนส่องทองแสงแพรว พรังพร้อมพลพาย ฯ
 ๗ กรมหลวงภูวเนตรผู้ ใจรัก
 เวื้อสุวรรณเหราฉลัก ลวกล้อม
 พระสวกันยาพนิก ขจิตมาศ งามแซ
 พลรบเลื้อสย้อม ยাত্র้ายถวายเสนอ ฯ
 ๘ กรมหลวงเทเวศร์แสงรั้ง สรรถวาย
 ทนังไกรสรจักรพาย เฟื่องพัน
 บยบกวัดนราย เรืองโรจน์
 ฟ่องผ่องฉวพน เพียบพร้อมพลพาย ฯ
 ๙ เวื้อครทเพริศพรัง เพราตา
 ชอวิไลยเลขา ผ่องแผ้ว
 กรมขุนสทิศย์สถา พรแต่ง ถวายแซ
 ห้อยภู่ทพรายแพรว เพริศพร้อมทาวราย ฯ

๑๐ เรือศรีพระที่นั่งเจ้า จักรพรรดิ มาฤฯ
 ขมบกพิศาลชัก ช่อไว้
 กันยาม่านทองรัตน์ พลเพี้ย พายแซ
 กรมหมื่นถาวรไค้ จักแลลลอยถวายเป็น
 ๑๑ พระที่นั่งกลีบสมุทรพร้อม พลพาย
 ผ้านกดาวทองพราย ภู่อ้อม
 กันยาพนักราย สวรรณม่าน ศรีแซ
 กรมหมื่นอลงกฎนัอม นอยเกล้าเหลาถวายเป็น
 ๑๒ เรือศรีสรรพใหม่พน คำข้า
 ลายสลัขจิตคำ แข่งฟ้า
 กรมหมื่นนรคึกคักท่า ทลยาท
 ม่านภูเกิลศหล้า เล่ห์หล้าเลอสรวง ๑
 ๑๓ เือกไชยพระที่นั่งพร้อม พลพาย
 นักราศ์ถองงชาย เลิศล้วน
 ขมบกถลลลาย ทองทาบ งามแซ
 กรมหมื่นนภบาลถ้วน สังกัทำถวายเป็น ๑

๑๔ พระที่นั่งกัณฑ์
ชลพิมานไชยยก ยมบก งามนา
วังกระเขียบคทะทก ยิงไ้
กรมหมื่นวรจักรไ้ ตั้งอย่าง จริ่งแซ
๑๕ ไกรแก้วจักรรัตนเม้น นฤมิตร
บุษบกม่านพิจิตร แจ่มจำ
กรมขุนนรวานจิต ชาญช่าง ทำแซ
ฟ่องเล่ห์ล่องฟ้า เพียบผู้พายทอง ๑
๑๖ กรมขุนอิเศร์ผู้ ฝรั่งจัก ถวายแซ
วังรูปเรอศรีรัตน อร่ามฟ้า
กันยาพนัถทิศ เทียมเทพ ทำเฮย
พลพวกพายไ้ซ้ำ ฐปพร้อมเทียบถวาย ๑
๑๗ เรอศรีสอากลา แลลไม
ซอสวัสดิ์ชิงไ้ เขศแสรัง
ทวประคัยอำไพ ภู่งก ห้อยแซ
กรมหมื่นอมรเกล้ง กลับไ้ถวายล่ำ ๑

๑๘	คู่ชักพายบายบาย	โยนยาว	เยี่ยงแซ
	เอกไชยเหินหวา	ชื้ออ้าง	
	ตั้งคฤห์คาคดาวพราว	เพราเพริศ	
	กรมหมื่นเชษฐาสร่าง	เศกแสรังแต่งถวาย ฯ	
๑๙	เรือนคู่ชักแสรัง	สรวศ์สนอง	ไวไย
	เอกไชยหลาวทอง	ชื้อไว	
	ตั้งคฤห์คาคดาวรอง	เรืองโรจน์	ทองเขย
	กรมหมื่นอมเรนทร์ไธ	ช่างสร้างวังถวาย ฯ	
๒๐	เรือชื้อสครพชน	ครองเมือง	มั่งเขย
	ถอยล่องฟ่องฟู่ระเทือง	คล่องคล้อย	
	ผพายนงนองเนือง	น่าแคว	คฤห์นา
	ของส่มเคื่องคั่นอัย	นยน์อมนำถวาย ฯ	
๒๑	เรือราชสีห์แผ่นผ้าย	ผยอองสินธุ์	แนแซ
	พลเพียบพายนบกบิน	โยกฟ้า	
	เจ้าพระยานิกรบดินทร์	ตกแต่ง	
	คฤห์เครื่องเรือรุ่งหล้า	เลิศล้วนควรวาย ฯ	

๒๒ พระยามหาอำมาตย์ผู้ช่วยการ ทำเขย
 รูปราชสีห์ป่ายาน อย่างน้อย
 พลพายชัยขาน ยาวใหญ่ เจียวพ้อ
 คฤห์พนักร่างพร้อย เพริศพร้อมพรายแสง ฯ
 ๒๓ เวื้อเบี่ยงผาแผ่นผ้าย ชลธิ
 พระนรินทรเส็น สืบสร้าง
 พลพายไล่เลื้อย วิจิตรมาศ
 คฤห์มุขสองชั้นอ้าง ช่อไฉฉวยโฉม ฯ
 ๒๔ พระศรีวิสุทธิเทพผู้ ผจงทำ
 เรือรูปม้าปลอยลำ เลิศแล้ว
 พลพายนั่งประจำ เหน็จ
 คฤห์พนักร่างหลักแพรว เพริศพร้อมลอยฉวย ฯ
 ๒๕ เวื้อประทีปพิรุณพร้อม พลพาย
 รูปพระนันทการหมาย ช่ออ้าง
 คฤห์ลทขลลังก์ลาย นลกลีศ แล้วแซ
 เจ้าพระยาธรรมาสร้าง สืบไฉฉวยลำ ฯ

๒๖ เวื่อโคโคคักเคอ เทียมใด
 ฉินชำนาญโคไกร ลาศเจ้า
 ภายหลังพิไรไฟ ไรนรุ่ง เรืองแซ
 พลเทพเจ้าของเข้า แต่งพร้อมเทียบถวายเป็น ฯ

๒๗ เวื่อโคขมังกลันล้า เลขา
 หลวงวิวารณ์โกษา ช่างใช้
 คุกตั้งเครื่องบูชา ฝางเสร์จ ถวายแซ
 วัจรูปพลพายไว ลำล้าแลสลอน ฯ

๒๘ เวื่อโคผ่นสมทล้า เล่ห์ทยาน น้านา
 พร้อมพวกลพลพายชาญ เขียวแกลัว
 ขนชอศรสังหาร หากแต่ง ถวายนา
 คุกพันักเลศแล้ว ล่องถ้ำเวลาลอย ฯ

๒๙ เวื่อครุฑเห็นเห็นจ้วง ธิบง
 คุกหลกสองชั้นคุ เค้นฟ้า
 พลพายล่องสินธุ ที่ท่วง จวังแซ
 ของท่านท่ายนากล้า กลันแกล้งแต่งถวายเป็น ฯ

๓๐ อสุรวายุกัมม์แสรัง สรรทรวง เวือเฮย
 คฤห์พนักบวรจง จักพร้อม
 พลพายนั่งวายกะทง ที่ท่วง งามนา
 พระยาวิชีวิตนรงค์น้อม นอยเกล้าเหลาดวาย ฯ
 ๓๑ เรือยักษ์สมุทรล้า นฤมิตร
 พระยาพิไชยชาญฤทธิ์ จักไว้
 มีคฤห์พวกพายสัดิตย์ ที่ท่า งามนา
 แแต่่งเสร์จถวายไท้ ธิราชเจ้าจอมสยาม ฯ
 ๓๒ เรือประทีปพิจิตรพร้อม พรายคา
 ทลวงพิทักษ์โยธา แแต่่งตั้ง
 สางกำแหงหาญปรา กฏข้อ นนอ
 คฤห์ครยพลพายยัง หยุคกล้าถอยถวาย ฯ
 ๓๓ เรือประทีปชัยาทไท้ ธิรณินทร์
 สางชื่อชาญชลสินธุ์ สิบไว้
 พลพายฟ่างนภิน ตั้งคฤห์ งามนา
 ทลวงนราเรืองเดชไท้ แแต่่งตั้งวังถวาย ฯ

๓๔ ^๕เยี่ยงผาทรงเครื่องล้วน ^๕แลจรรณ ^๕เรื่องแซ
^๕พระยาเทพวรชน ^๕ช่อไว
^๕คฤหิมนักสน ^๕ทรทาบ ทองเอย
^๕พลเพียบพายเชื่องไซ้ ^๕เสร็จแล้วลอบถวาย ฯ
 ๓๕ ^๕เรือวายุภักย์พร้อม ^๕พลพาย
^๕ศกษณของฉาย ^๕แผ่นฟ้า
^๕คฤหิมนักจำหลักลาย ^๕รุจิเรข ^๕เรื่องแซ
^๕พระยาราชนิกชี ^๕บาทไท้ทำถวาย ฯ
 ๓๖ ^๕โพเรียงเรือกิ่งคู่ ^๕เคียงขวา
^๕หลวงอภัยเสนา ^๕สยสร้าง
^๕สักหลาทากากันยา ^๕พลเพียบ ^๕พายแซ
^๕เรือช่อขำขันอ่าง ^๕ช่อไวเป็นเคลิม ฯ
 ๓๗ ^๕บ้านใหม่ค้ำชักซ้าย ^๕พายขนาน ^๕น้ำแซ
^๕หลวงสุเรนทรวิชิตชาญ ^๕เซียวกล้า
^๕กันยาภาคสีประสาน ^๕แสงแข่ง ^๕แซเอย
^๕เรือช่อทองแขวนฟ้า ^๕เฟื่องฟุ้ง ^๕กรุงสยาม

๓๓

๓๘ แชะลารสินธุอาช้าง	ชอกนัณ
พระยาภักตสังคราม	คักท้าว
เทียนอุปเครืองครบงาม	ตกแต่ง แล้วแซ
พลกะเซียงหน่วงนาว	ยาตรข้ายถววยล้า ๑
๓๙ หมุชลจรเล็นน้ำ	ลมฉั่น
พลกะเซียงวามัญ	พรักพร้อม
ครบเครืองรูปเทียนบวร	จงเล็ร็จ แล้วเออย
พระยาอุทมราชานัณ	นยเกล้าลชยถววย ๑
๔๐ พระยาฤทธิรณพผู้	ฉจงเหลลา
แซตะเลงลเวงเปลา	ไปล่แปล
เทียนอุปรูปห่นเนา	ชนันัน
เงอ่ากะเซียงแล	ไหล่ถ้าคาชมิง ๑
๔๑ วิพัชชลเซืองไ้	ชาญคัก
พลกะเซียงสักหมก	กลั่นกล้า
รูปมคัมพิศพิภก	ฉจงแต่ง พร้อมแซ
พระยานครอินทร์ข้า	บาทไท้ถววยเสนอ ๑

๔๒ พระยาอรรคศิริแสวง สรรสนอง
 รมะโคคนายกอง ลำล้า
 พลกระเชียงกะทุ่มพอง ผาคลัน ไปแฮ
 จรเข้คนองน้ำ ชอไว้ถวายนาม ฯ
 ๔๓ พระยารัตนจักรผู้ ใจเพ็ชร
 รักรูปเรือแซ่เสรีจ สืบไว้
 พลกระเชียงอาเผลตจ ปรัชญ์ พ่ายแฮ
 ชอศรอำญาไช้ ชอไช้ โจนณรงค์ ฯ
 ๔๔ พระยาจงใจห้าว หาญยุทธ
 เรือชอแซบตสมท เครื่องพร้อม
 พลมะคำฤทธิรท ขยับยก กระเชียงแฮ
 ชังศกแดงเทศย์อม บักท่ายถวายนาม ฯ
 ๔๕ พระยากำแหงชุกท้าว หาญณรงค์
 แฉวรวารผจง จักไว้
 พลพวกกระเชียงลง ลอยล่อง
 ถวายแก่สมเด็จไท้ ธิราชเจ้าจอมธรรม ฯ

๔๖ พระยาจักร์ทรงคฤหาสน์หาญรณ
 วัชรูปเรือแซ่ผจญ คึกขง
 พลกระเซี่ยงหุ่นหาญยล ขยาคล้า มอญเฮย
 จรเข้คำรามร้อง ชอไว้ในสนาม ฯ
 ๔๗ เรือคชสีห์น้อย ลอยล้า
 ผลิตลกลายซ้ำ คู้ยม
 ฝพายเพียบประจำ เคียงคู่
 พระยาสรเสนาทัพพร้อม อุปทั้งเทียบถวาย ฯ
 ๔๘ เสนอนามข้าบาทผู้ ผจงท่า เรือแซ
 พระราชโกษาล้า หนึ่งแล้ว
 ฝ้าขลิบคาคาวคำ ควคร่า
 ขรรจพลพายแกล้ว กลับไว้ถวายสนาม ฯ
 ๔๙ เรือกันยาข้าบาทผู้ สรรถวาย
 หลวงซอศรีทพหมาย ชอไว้
 ฝ้าผูกคาคาวราย เรือรุ่ง งามนา
 พลไพร่พร้อมเสร็จไว้ เพียบพนพายเสนอ ฯ

๕๐ เรือกันยาข้าบาทไท้ ธรณี
 ผัวผูกนาโชนสี ขลิบข้อม
 พระยาฯพาราชมณตรี ตกแต่ง ถวายแซ
 พลไพร่แซกเทศพร้อม ไล่ไล่สัสสลอน ฯ
 ๕๑ หลวงสุนทรสินธพไท้ ผิงทำ
 เรือประทับกันยาล้า เลิศแล้ว
 ผัวขลิบคาคาวจำ รุญโรจน์
 กรมเหล่าน้าแซงแกลว ผัวชัยถวายลอบ ฯ
 ๕๒ หลวงเสนาภิรมย์สร้าง ผิงจัก เรือแซ
 ผัวขลิบผูกคาวรัตน พรวางแพรว
 พลพายช่างชาญหัก พายว่อง ไวนา
 พนักกันยาเลิศแล้ว ล่องคว้างกลางสนาม ฯ
 ๕๓ เรือประทับพิจิตรพร้อม พลสักรรจ์
 พนักกันยาเลิศฉั้น ชอยไซ้
 เกณฑ์ไพร่พวกพลพัน ขวาเพียบ พายแซ
 พระฤไทยท่านไท้ จักแล้วลอบสนาม ฯ

๕๔ เรือกันขวาเหลาล้วน พลแรง
 หลวงชี้อาสาสำแดง เกษห้าว
 กันยาคาศ์แสง ส่องรุ่ง เรืองแสง
 พลเพียบพาย้ายน้าว หน่วงถ้ำอ่าววาย ฯ
 ๕๕ เรือกันเกณฑ์ไพร่พร้อม พลพาย
 หลวงจตุรงค์โยธานวย กลั่นกล้า
 นำเป็นพยุห้าย้าย สติภัย นาคอ
 คูลิขิต์กล้า ถูกถวนขบวนเรือ ฯ
 ๕๖ ไชยเมษาคำรวล้น ไพจิตร
 พระยาอภัยรณฤทธิ์ สยสร้าง
 รักรูปพวงพายุสติภัย ชาญเชียว
 ชาญผจญศึกมล้าง เลิศแล้วลอบถวาย ฯ
 ๕๗ เรือทนายเลอกไต้ แต่งนา
 หลวงภักดีอาสา ช้ออ้าง
 พนักแคว่กันยา ยงยั้ง
 เทียนอุปยุพยนต์สร้าง เสริ้วแล้วลอบถวาย ฯ

๕๘ เวือประทับพิจิตรล้ำ แลลาน เนตรเซย
 พนักกันยาอลังการ เลิศแล้ว
 พระยาสมบัตยาธิบาล ตกแต่ง ถวายแซ
 พิศรพลงพวยแกลว้ กลั่นไว้ถวายเสนอ ฯ
 ๕๙ เวือไกรสรมาศแม่น แมนสรวง
 ขุนยกม่านสุวรรณ เลิศแล้ว
 กรมหมื่นนอคมขรร จงแต่ง ถวายแซ
 พลเพียบไล่เสือแพรว พรั่งฟ้าอาโถม ฯ
 ๖๐ เกณฑ์หัตถ์อย่างฝรั่งซ้าย สรรพวง เวือแซ
 หลวงขอพิพิธรงค์ จิตแล้ว
 พลพวยไล่เสือทง นั้งขยับ อยู่เนา
 นำทศกล้าแกลว้ กลั่นไว้ในสนาม ฯ
 ๖๑ เวือกรมตำรวจซ้าย ในน้ำ
 พระมหาเทพท่า ค่ทั้ง
 พลพวยแต่งตัวกำ ย่ำคาก สี่แซ
 ทนแห่งตำแหน่งยัง อยู่เพียงหกขนาน ฯ

๒๖ กอกลงกลางเกณฑ์ทั้งคู้ เคียงลี ลาคเฮย
 หลวงมหาโยธิ จักไว้
 กัณยาคาทแดงลี ลักหลาก
 ช้ายที่สืบคู้ไค้ แห่เจ้าจอมเวียง ฯ
 ๒๗ ลักคากเรอทั้งเล็ค บรรจง
 หลวงช่อศรีวรรณรงค์ คักหัว
 กอกลงกลางเหล้าเลขลง ลอยล่อง
 คู้ที่สืบขวาน้าว เหนย้วย้ายพายผอย ฯ
 ๒๘ อาสาวีเคษช้าย พายไสว
 หลวงช่อพลอไครย ล้ออ้าง
 กัณยาคาทลีไฟ ไรจน์รุ่ง เรืองแซ
 ถวายพระบาทเจ้าข้าง เฝือกเฝ้าแผ่นไผท ฯ
 ๒๙ เรือประทีปเทียนรูปพร้อม พรายตา
 หลวงพิทักษ์โยธา แต่งตั้ง
 สังกำแหงหาญปรา กฏช่อ เรือเฮย
 คักคฤห์พลพายยัง หยุคถ้ำลอบถวาย ฯ

๖๐ เรือประทีปข้าบาทไท้ ธรณินทร์
 ส่างซ้อชลชาญสินธุ์ สียไว้
 พลพายฟ้างเพิงบิน ทั้งคฤห์ งามนา
 หลวงนราเรืองเดชไค้ แต่งตั้งวังถวาย ฯ
 ๖๑ เรือกันยาข้าบาทผู้ แดงลักษ์ณ์ ไว้เฮย
 พระยาซ้อย่าเรอภักดิ์ แต่งไว้
 กรมวังฮาบริรักษ์ พระนิเวศ ท่านแซ
 พร้อมพวกพลพายไค้ เสรีแล้วลอบถวาย ฯ
 ๖๒ เรือประทีปพิศิครล้า เลอเขยน
 พระยารักษ์มณฑลไชยร แต่งตั้ง
 กรมวังข้างชาญเพียร เหลาแต่ง งามนา
 พร้อมพวกพลพายยัง อยู่ถ้ำเวลาลอบ ฯ
 ๖๓ พระคลังในซ้ายแต่ง เรือถวาย
 พระยาซ้อราไชนาย หั้นไค้
 ผ้าผูกขลิบทาวราย วัตรอบ
 พนักงานพร้อมไว้ เพียบผู้พายสลอน ฯ

๗๔ เรือสนมกลางเสร็จสร้าง ไว้หวั้ง ถวายแซ
 เพ็ญเพียบพายกำลัง กลั่นแก้ว
 หลวงอรนทร์ชาติสัง หารแต่ง แล้วไชย
 พนักกันยาพรายแพรว เลิศล้ำลอยสนาม ฯ
 ๗๕ อาสววิเศษเบี่ยง ขวามัญ คึกเคย
 หลวงซ้อเสนาหนาท แต่งไว้
 กันยาตากัสพล พายเพียบ ลำแซ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระไท่ แก่นหล้ามหาสถาน ฯ
 ๗๖ เรือที่นั่งผูกผ้าภู กาวผจง
 ของพระองค์สุบรรณทรง สบไว้
 กันยาพนิกอลง กัญมาศ งามแซ
 ถวายพระบาทแก่นไท่ จิราศท้าวแดนสยาม ฯ
 ๗๗ เจ้าชมพูนทแสงรัง ผจงทำ เรือเคย
 ผัวผูกคาคาวคำ ภูห้อย
 พลพายไล่เลื้อยประจำ จ้วงจรวก พายแซ
 พระสุภรสุวรรณพร้อย เพ็ศพิรงกันยาเยาว์ ฯ

๗๘ เรือประทีปที่หนึ่งแสงรั้ง สรรทรวง
 ฝ่าผกดาวทองอลง กฏพร้อม
 กันยาพนักผิง จักไพร่ พร้อมแฮ
 เจ้ายคนธรรพ์ม นอยเกล้ากลั่นถวาย ฯ
 ๗๙ เจ้ารองทรงแต่งตัง เรือขบวน
 พนักกันยाम่านควร คำสร้าง
 ฝ่าผกกลมหวน กระพือยาย ยายแฮ
 ครบไพร่พลพายอ้าง ชือไว้ในสนาม ฯ
 ๘๐ เรือกราบพิจิตรพร้อม กันยา
 พระสุรัสวดีขวา ยอกไว้
 แดลงหลวงซอศรีภักดา สมุดแต่ง ถวายแฮ
 เทียนธูปพร้อมเสร็จให้ ยাত্র้ายพายเสนข ฯ
 ๘๑ เรือกันยาซ้ายขวา นามขนาน
 พระยาประสิทธิ์ศุภการ เชื่องไฉ
 พลพายสมรรถเชียวชาญ เชิงเรียว แรงนา
 ถวายพระบาทเหง้าไท้ แก่นท้าวจอมกรุง ฯ

๘๒ เวื่อกันยาข้าบาทเจ้า ขอมไผท
 พระยาพิพิธโกไคย สืบสร้าง
 พิศพลพวกพายไสว ชนคั้ง พายแฮ
 คลังมหาสมัคอ้าง ซื่อไว้เปนเฉลิม ฯ
 ๘๓ พระยาเพ็ชรชฎาตั้งแต่ง เวื่อสิ่ง
 แคร่คฤหัยลอย่างจริง จักไว้
 กันยาพนกพิง คลักเลิศ ลายแฮ
 พิศรูปพายไสว เล่ห์แท้แลตลิ่ง ฯ
 ๘๔ เวื่อประทับข้าบาทผู้ นามขนาน
 พระยาประชาธิพลบาล บอกไว้
 กรมนาภิวิวารณ์ ผิดชอบ
 จักเสด็จถวายไท้ แผ่นแผ่นไผทสยาม ฯ
 ๘๕ เวื่อกันยาพนกพน ไฟจิตร
 พระยาราชประสิทธิผิต ชอบรู้
 พระคลังวิเศษกิจ บังคับ เสร็จแฮ
 พิศพลพกรูปผู้ ลำลั่นขบวนพาย ฯ

๘๖ เวื่อประทับวิเศษด้วย พลพฤษท์
 คฤห์พนิกเคิดฉิน ช่วงฟ้า
 เหวาล่องลอยสินธุ์ ชีชี นินา
 หลวงวิเชียรไพชนต์ข้า บาทไท้ถวายนาม ฯ
 ๘๗ เหวาลินลาสมทน นามขนาน ไว้อะ
 หลวงสกลพิมาน แต่งแล้ว
 มีคฤห์ไพร่เอางาน ใจง่า พายแฮ
 พร้อมพวกลพพายแก้ว กลับไว้ถวายนาม ฯ
 ๘๘ หลวงราชโยธาเทพแสวง สรรถวาย
 ทาตกันยาเชิงชาย ลวกล้อม
 ทหารในพวกลพพาย เพี้ยเพี้ย อยู่มา
 แห่งที่คู่สองพร้อม ฝ่ายซ้ายถวายนาม ฯ
 ๘๙ เวื่อโชนโดยเสด็จเจ้า จักรพรรดิ
 พระครุณรัชกิจ เสรีไว้
 ฝ่ายผูกครองทวารัน พนิกฉลัก กันยาแฮ
 นามมหาดเชื่องใช้ ช่างแก่งแต่งถวาย ฯ

๕๐ พระพลญาณุรักษ์เสวรั้ง ผจงเหลา เรือเขย
 พนักกันยาพรายเพรา เพริศแพรว
 ทวเงินผูกผ้าเลลา หลักมาศ งามแซ
 ปลักจางวามหาคแกลัว กลั่นกล้าอ้าเสนอ ฯ
 ๕๑ เรือราชบัณฑิตยน์ ฝ่ายขวา
 พระวิเชียรปรีชา รอบรู้
 ผ้าผูกคากการา เรืองโรจน์ แล้วแซ
 พนักกันยาอ้าสู้อา จ้างกลางสนาม ฯ
 ๕๒ กรมราชบัณฑิตยชัย สรรทวง เรือเขย
 พนักกันยาอย่างผจง จักไว้
 วัชรปิ่นรายกะทง ภัยง่า พายแซ
 ของพระเมธาไต้ แต้งตังวังถวาย ฯ
 ๕๓ พระพิพิธเศษไต้ ผจงท่า เรือแซ
 เกณฑ์หัตถ์อย่างฝรังลำ ทิ้ง
 กันยาพนักจำ หลักเลิศ
 พร้อมไพร่พลพายชี ช่อไว้ถวายทวิ ฯ

๘๔ ตลุมลเวงเหล้าคัง ทองขวา
 พลเพียบกระเซียงรา ร่อนน้ำ
 พระยาสิทธิราชา ชาญช่วง ทำแฮ
 ครอบครองรูปเทียนดำ เลิศแล้วลอบถวาย ๑
 ๘๕ เรือคฤหิพิศตรด้วย แสงเพลิง
 พลเพียบพายว้าเริง ให้ซ้ำ
 กีเลนแล่นลงเชิง ช่อช่อ ถวายแฮ
 หลวงเทพเคชะข้า ยาทแกลังแต่งถวาย ๑
 ๘๖ หลวงสุนทรเคชะห้าว หาญรณ รงค์ไชย
 วัชรูปเรือคฤหิพล พรักพร้อม
 กีเลนละเลิงชล ช่อช่อ ไว้แฮ
 เทียนรูปครอบเสี้ยนอม นอบเกล้าถอยถวาย ๑
 ๘๗ เรือเสือกฤหิเครื่องพร้อม พลพาย
 พระราชรองเมืองหมาย ช่อไช้
 คอกไม้รูปเทียนราย เวียงรอบ เรือแฮ
 ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีราชเรืองเรืองบุญ ๑

๙๘ เทวคาถาสมุทรทั้ง คฤหัส
 วัชรูปพลพายมี้ มากผู้
 พระยาราชาสวาทิ ตกแต่ง พร้อมนา
 ๙๙ ธรรมสรวทรี ช่อไวถวายลำ ฯ
 ๑๐๐ เรือประทีปทั้งคฤหัสพร้อม พรายแสง
 ช่อมังกรจำแลง เลิศแล้ว
 พลพายใส่เสื้อแดง งามยิ่ง งามนา
 พระยาพิไชยสงครามแก้ว กลั่นเกล้าอำถวาย ฯ
 ๑๐๑ มังกรแดงฤทธิทั้ง คฤหัสระหง
 เพ็ญเพียบพลพายฉจง จักไว้
 พระยารามกำแหงลง ช่อท่าน ทำแซ
 เทียนชัยพร้อมถวายไท่ แก่นท้าวจอมกรุง ฯ
 ๑๐๒ เรือประทีปข้ายาทเจ้า รอมพล
 หลวงช่อฤทธานนท์ แต่งไว้
 พิศพวงเหล่าพหล พายเพียบ ชย่นา
 วัจนอกตำแหน่งไค จักพร้อมน้อมถวาย ฯ

๑๐๒. เรือสิ่งใดเล่าที่เด่น ตามชล
 ทั้งคฤห์พรั่งพร้อมพล ภาพไว้
 พลรบอาจออกผจญ โจมศึก
 พระยาเพชรพิไชยได้ แต่งแล้วลยถวายเป็น ฯ
 ๑๐๓. เรือกราบข้าบาทไท่ ทำถวาย
 พระยาไทยธรรมหมาย ชื้อไว้
 ผ้าผูกคาคาวราย เรือรุ่ง
 เกณฑ์ไพร่พลพายได้ เสร็จแล้วลยเสนอน ฯ

